

Programación didáctica

EDUCACIÓN SECUNDARIA DE ADULTOS

MODULO 4

DEPARTAMENTO	LINGUA GALEGA E LITERATURA	
MATERIA OU ÁMBITO	ÁMBITO DE COMUNICACIÓN	
CURSO E GRUPOS	MÓDULO 4	
PROFESORADO	NOEMIA GARRIDO GUITIÁN	
LIBRO DE TEXTO	APUNTAMENTOS	
	Ano de implantación	2023-2024

Índice

Rexenerar co cursor no índice e premendo F9 (actualizar campos)

1.	<u>Introdución e contextualización</u>	3
2.	<u>Aprendizaxes imprescindibles non adquiridos no curso anterior. Plan de reforzo e recuperación</u>	3
3.	<u>Contribución ao desenvolvemento das competencias clave</u>	3
4.	<u>Concreción, de ser o caso, dos obxectivos para o curso</u>	4
5.	<u>Concreción de cada estándar de aprendizaxe avaliable:</u>	6
6.	<u>Concrecións metodolóxicas</u>	6
	<u>6.1</u> <u>Concrecións metodolóxicas para o ensino presencial</u>	6
	<u>6.2</u> <u>Concrecións metodolóxicas para o ensino telemático</u>	6
	<u>6.3</u> <u>Concrecións metodolóxicas para o ensino semipresencial</u>	6
7.	<u>Materiais e recursos didácticos que se vaian utilizar</u>	6
8.	<u>Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción</u>	6
	<u>8.1</u> <u>Criterios de avaliación</u>	6
	<u>8.2</u> <u>Criterios de cualificación</u>	7
	<u>8.3</u> <u>Criterios de promoción</u>	7
9.	<u>Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente.</u>	7
10.	<u>Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes</u>	9
11.	<u>Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados</u>	9
12.	<u>Medidas de atención á diversidade</u>	9
13.	<u>Concreción dos elementos transversais que se traballarán no curso que corresponda</u>	9
14.	<u>Actividades complementarias e extraescolares</u>	9
15.	<u>Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora</u>	9

1. Introducción e contextualización

Introdución xeral

A Lei Orgánica 3/2020, de decembro, pola que se modifica a Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación, derroga a Lei Orgánica 8/2013 e prescinde dos estándares de aprendizaxe como elemento prescriptivo do currículo (art. 6 bis). Con todo, a Disposición transitoria segunda bis da devandita Lei Orgánica 3/2020 indica que estes estándares de aprendizaxe avaliábeles terán carácter orientativo ata a implantación das modificacións introducidas no currículo, na organización e nos obxectivos de EP, ESO e BAC.

Segundo o calendario de implantación da Lei Orgánica 3/2020, a introdución dos novos currículos comezará o curso 2022-2023; polo tanto, con excepción do carácter orientativo dos estándares de aprendizaxe, seguen vixentes o Real decreto 1105/2014, de 26 de decembro, que establece o currículo básico da Educación Secundaria Obrigatoria e do Bacharelato e máis o Decreto 86/2015, do 25 de xuño, que establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

A esta normativa curricular engádese este ano o Protocolo de Adaptación ao Contexto da COVID 19 nos centros de ensino non universitario de Galicia para o curso 2021/2022 e máis a Resolución do 10 de setembro de 2021, da Secretaría Xeral de Educación e Formación Profesional, pola que se ditan instrucións para a adopción de medidas organizativas nos centros educativos como consecuencia da pandemia da COVID-19.

2. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave

Competencias clave do currículo de ESO

Segundo o Artigo 6.2 da Lei Orgánica 8/2013, se coñecen como competencias son “capacidades para aplicar de forma integrada os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de acadar a realización axeitada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos”.

O RD 1105/2014 precisa que as competencias do currículo serán as seguintes:

- Comunicación lingüística (CCL).
- Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT).
- Competencia dixital (CD).
- Aprender a aprender (CAA).
- Competencias sociais e cívicas (CSC).
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
- Conciencia e expresións culturais (CCEC).

O Decreto autonómico 86/2015, que establece o currículo para a ESO e o bacharelato no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia precisa a relación entre as competencias clave e os criterios de avaliación. Deste xeito, facilítase a integración das competencias no currículo.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE QUE FORMAN PARTE DO PERFIL DA COMPETENCIA EN COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

B1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais dos medios de comunicación audiovisuais, identifica o propósito, a tese e os argumentos de noticias, debates ou declaracións, determina o tema e recoñece a intención comunicativa do/da falante.

B1.1.2. Analiza criticamente tanto a forma como o contido de noticias, debates e procedentes dos medios de comunicación e recoñece a validez dos argumentos.

B1.2.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.

B1.2.2. Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión ou postura.

B1.3.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.

B1.3.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.

B1.3.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.

B1.4.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

B1.5.1. Recoñece erros (incoherencias, repeticións, ambigüidades, pobreza léxica, erros fonética e entoación inadecuada) nos discursos propios e alleos para evitalos nas súas producións.

B.1.6.1. Identifica e describe os valores da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe, así como para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.

- B2.1.1. Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais).
- B2.1.2. Aplica os coñecementos lingüísticos propios (gramaticais e léxicos) e recursos alleos (dicionarios e outras fontes de documentación) para solucionar problemas de comprensión.
- B2.1.3. Elabora o esquema xerarquizado de ideas dun texto.
- B2.1.4. Deduce información global do texto a partir de contidos explícitos e implícitos.
- B2.1.5. Entende o significado de palabras propias do rexistro culto e incorpóraas ao seu discurso.
- B2.2.1. Identifica a intención comunicativa, o tema e os subtemas de escritos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.
- B2.2.2. Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: currículo, carta de presentación, solicitude ou instancia, carta de reclamación
- B2.3.1. Comprende textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados na internet.
- B2.3.2. Interpreta a información de mapas, gráficas, diagramas.
- B2.4.1. Diferencia os trazos característicos dos textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.
- B2.4.2. Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión.
- B2.5.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).
- B2.5.2. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes persuasivas que proveñen dos medios de comunicación.
- B2.6.1. Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias.
- B2.6.2. Detecta prexuízos e mensaxes discriminatorias implícitas nos textos de medios de comunicación con especial atención á publicidade
- B2.7.1. Utiliza distintas técnicas de planificación para organizar o seu discurso (diferentes tipos de esquemas e mapas conceptuais).
- B2.7.2. Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo.
- B2.7.3. Ordena as ideas e estrutura os contidos en unidades sintácticas consecutivas e encadeadas con conectores e outros elementos de cohesión.
- B2.7.4. Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas e sérvese das ferramentas lingüísticas ao seus alcance (correctores, dicionarios e gramáticas) para aplicalas correctamente.
- B2.7.5. Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos, gramaticais, de formato ou de presentación.
- B2.8.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: currículo, carta de presentación, solicitude ou instancia, carta de reclamación.
- B2.9.1. Crea, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.
- B2.10.1. Identifica e describe os valores da escritura non só como una ferramenta para organizar os pensamentos senón tamén como un instrumento para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.
- B3.1.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais.
- B3.1.2. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.
- B3.2.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.
- B3.2.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación léxica.
- B3.2.3. Recoñece os valores de prefixos e sufixos e as súas posibilidades combinatorias para crear novas palabras.
- B3.2.4. Identifica a procedencia grega ou latina de prefixos e sufixos habituais no uso da lingua galega.
- B3.3.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención á entoación, ás vogais de grao medio e o /n/ velar.
- B3.4.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas das linguas galega e castelá nos discursos orais e escritos.
- B3.4.2. Recoñece o valor funcional e social das normas ortográficas e morfolóxicas das linguas galega e castelá.
- B3.5.1. Analiza e usa correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.
- B3.6.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente.
- B3.6.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.
- B3.6.3. Respecta a orde correcta dos elementos da estrutura sintáctica.
- B3.6.4. Clasifica oracións segundo a natureza do predicado.
- B3.6.5. Usa a terminoloxía sintáctica correcta.
- B3.7.1. Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.
- B3.8.1. Identifica a estrutura do texto, en construcións propias e alleas.
- B3.8.2. Xustifica argumentadamente a división en parágrafos de textos propios e alleos.
- B3.8.3. Identifica a progresión temática en textos propios e alleos.

- B3.8.4. Elabora textos cunha estrutura apropiada, divididos en parágrafos e empregando os mecanismos de progresión temática.
- B3.9.1. Xustifica a adecuación das producións en función do contexto, do tema e do xénero textual.
- B3.9.2. Elabora producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual.
- B3.10.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.
- B3.11.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.
- B4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.
- B4.2.1. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e argumenta cun discurso propio a súa postura.
- B4.3.1. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI.
- B4.4.1. Coñece e describe a lexislación estatal e autonómica básica en materia lingüística.
- B4.4.2. Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual .
- B4.5.1. Identifica os procedementos de normalización.
- B4.5.2. Distingue normativización e normalización.
- B.4.5.3. Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia.
- B4.6.1. Recoñece os principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.
- B4.6.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.
- B4.7.1. Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.
- B4.7.2. Analiza a opinión propia sobre as linguas, detecta os prexuízos, en caso de os ter, e rebáteos argumentadamente.
- B4.8.1. Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.
- B4.8.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega.
- B4.8.3. Valora a lingua estándar como variedade unificadora. Recoñece interferencias habituais entre as dúas linguas oficiais.
- B4.8.4. Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural e rexeita fundamentadamente calquera prexuízo sobre a variación diatópica.
- B4.8.5. Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega e describe o influxo da situación sociolingüística nelas.
- B5.1.1. Identifica os distintos períodos e xeracións das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.
- B5.1.2. Comprende e explica razoadamente os distintos períodos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.
- B5.2.1. Le autonomamente obras ou textos representativos das literaturas galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente
- B5.2.2. Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras das literaturas en galego e en español do século XX e XXI, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.
- B5.3.1. Le expresiva, compresiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.
- B5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.
- B5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se escriben e analizan textos representativos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.
- B5.5.1. Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas.
- B5.5.2. Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.
- B5.6.1. Crea ou recrea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.
- B5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE QUE FORMAN PARTE DO PERFIL DA COMPETENCIA MATEMÁTICA E DAS COMPETENCIAS BÁSICAS EN CIENCIAS E TECNOLOXÍA

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE QUE FORMAN PARTE DO PERFIL DA COMPETENCIA DIXITAL

- B2.3.1. Comprende textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados na internet.
- B2.7.4. Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas e sérvese das ferramentas lingüísticas ao seu alcance (correctores, dicionarios e gramáticas) para aplicarlas correctamente.
- B2.8.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: currículo, carta de presentación, solicitude ou instancia, carta de reclamación.
- B5.5.2. Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE QUE FORMAN PARTE DO PERFIL DA COMPETENCIA DE APRENDER A APRENDER

- B1.1.2. Analiza criticamente tanto a forma como o contido de noticias, debates e procedentes dos medios de comunicación e recoñece a validez dos argumentos.
- B1.2.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.
- B2.5.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).
- B3.1.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais.
- B3.1.2. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.
- B3.2.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.
- B3.2.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación léxica.
- B3.3.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención á entoación, ás vogais de grao medio e o /n/ velar.
- B3.4.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas das linguas galega e castelá nos discursos orais e escritos.
- B3.6.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente.
- B3.7.1. Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.
- B3.8.2. Xustifica argumentadamente a división en parágrafos de textos propios e alleos.
- B3.8.3. Identifica a progresión temática en textos propios e alleos.
- B3.8.4. Elabora textos cunha estrutura apropiada, divididos en parágrafos e empregando os mecanismos de progresión temática.
- B3.9.1. Xustifica a adecuación das producións en función do contexto, do tema e do xénero textual.
- B3.10.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.
- B3.11.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE QUE FORMAN PARTE DO PERFIL DAS COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- B1.2.2. Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión ou postura.
- B1.3.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.
- B1.3.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.
- B1.4.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.
- B.1.6.1. Identifica e describe os valores da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe, así como para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.
- B2.2.2. Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: currículo, carta de presentación, solicitude ou instancia, carta de reclamación
- B2.4.1. Diferencia os trazos característicos dos textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.
- B2.4.2. Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión.
- B2.5.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).

B2.5.2. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes persuasivas que proveñen dos medios de comunicación.

B2.6.1. Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias.

B2.6.2. Detecta prexuízos e mensaxes discriminatorias implícitas nos textos de medios de comunicación con especial atención á publicidade

B2.8.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: currículo, carta de presentación, solicitude ou instancia, carta de reclamación.

B2.9.1. Crea, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.

B2.10.1. Identifica e describe os valores da escritura non só como una ferramenta para organizar os pensamentos senón tamén como un instrumento para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.

B4.3.1. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI.

B4.4.1. Coñece e describe a lexislación estatal e autonómica básica en materia lingüística.

B4.4.2. Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual .

B.4.5.3. Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia.

B4.7.1. Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.

B4.7.2. Analiza a opinión propia sobre as linguas, detecta os prexuízos, en caso de os ter, e rebáteos argumentadamente.

B4.8.1. Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.

B4.8.4. Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural e rexeita fundamentadamente calquera prexuízo sobre a variación diatópica.

B4.8.5. Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega e describe o influxo da situación sociolingüística nelas.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE QUE FORMAN PARTE DO PERFIL DA COMPETENCIA EN SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITO EMPRENDEDOR

B1.3.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.

B.1.6.1. Identifica e describe os valores da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe, así como para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE QUE FORMAN PARTE DO PERFIL DA COMPETENCIA EN CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURALS

B2.10.1. Identifica e describe os valores da escritura non só como una ferramenta para organizar os pensamentos senón tamén como un instrumento para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.

B4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.

B4.6.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.

B5.6.1. Crea ou recrea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.

B5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.

3. Concreción, de ser o caso, dos obxectivos para o curso

Obxectivos de etapa

O RD 1105/2014 establece que os obxectivos do currículo son os referentes relativos aos logros que o estudante debe acadar ao finalizar cada etapa, como resultado das experiencias de ensino-aprendizaxe intencionalmente planificadas con ese fin (Cfr. Artigo 2). No artigo 10 do Decreto 86/2015 precísanse os obxectivos da ensinanza secundaria obrigatoria, que a seguir se concretan para este curso e materia, establecendo a súa correspondencia cos contidos e criterios de avaliación.

Concreción dos obxectivos para o curso. Relación entre os obxectivos de etapa, os criterios de avaliación e os contidos.

a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais

persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN
B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto , identificando prexuízos e mensaxes discriminatorias.	B1.3. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.
B3.3. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias (apertura das vogais de grao medio, o n velar ou a entoación).	B3.3. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.

b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN
B1.5. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas.	B1.5. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer en exposicións orais propias e alleas as dificultades expresivas.
B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.	B2.1. Empregar estratexias e técnicas que faciliten a lectura comprensiva e crítica dos textos
B2.7. Uso de técnicas e estratexias para producir textos escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	B2.7. Empregar estratexias e técnicas axeitadas para producir escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).
B2.8. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, xurídico, administrativo e comercial.	B2.8. Producir, respectando as súas características formais e de contido, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos tanto en formato papel como dixital: laborais, xurídico, administrativos e comerciais.
B2.9. Producción, en soporte impreso ou dixital, de cartas á dirección e columnas de opinión	B2.9. Producir, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.
B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.	B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais, así como da fraseoloxía.
B3.2. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras.	B3.2. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras, os valores dos morfemas e as súas posibilidades combinatorias para crear novos termos e identificar a súa procedencia grega ou latina.
B3.4. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas das linguas galega e castelá.	B3.4. Aplica e valora as normas ortográficas e morfolóxicas das linguas galega e castelá.
B3.6. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.	B3.6. Recoñecer e usar enunciados e oracións, identificando as principais regras de combinación impostas polo verbos.
B3.9. Adequación dos textos en función do contexto, do tema e do tipo de texto.	B3.9. Xustifica a adecuación dos textos, en función do contexto, do tema e do xénero e elabora producións propias cunha adecuación apropiada.
B3.10. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos	B3.10. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos

transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.
B3.11. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	B3.11. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.
B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos literarios representativos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.	B5.4. Elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos representativos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.
c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.	
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN
B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto , identificando prexuízos e mensaxes discriminatorias.	B1.3. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.
B2.6. Lectura crítica e reflexiva que permita identificar usos lingüísticos discriminatorios.	B2.6. Identificar os usos lingüísticos que conteñan prexuízos ou mensaxes discriminatorias.
d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.	
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN
B1.1. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación: a información e a opinión.	B1.1. Identificar a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias, a tese e os argumentos de textos propios dos medios de comunicación.
B1.2. Comprensión e interpretación de textos orais expositivos e argumentativos do ámbito educativo e de natureza diversa (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).	B1.2. Comprender e interpretar textos orais expositivos e argumentativos utilizados no ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).
B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto , identificando prexuízos e mensaxes discriminatorias.	B1.3. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.
B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo, xurídico e comercial.	B2.2. Comprender e interpretar textos escritos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo, xurídico e comercial.
B2.3. Comprensión e interpretación de textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados na internet.	B2.3. Comprender e interpretar textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados na internet.
B2.4. Comprensión e interpretación de textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	B2.4. Comprende e interpreta textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.
B2.5. Comprensión e interpretación das mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	B2.5. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.

B2.6. Lectura crítica e reflexiva que permita identificar usos lingüísticos discriminatorios.	B2.6. Identificar os usos lingüísticos que conteñan prexuízos ou mensaxes discriminatorias.
B2.10. Valoración da escritura como un instrumento de aprendizaxe, de relación social e enriquecemento persoal.	B2.10. Valorar a escritura como un instrumento moi útil na aprendizaxe, nas relacións sociais e no desenvolvemento do individuo.
B3.3. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias (apertura das vogais de grao medio, o n velar ou a entoación).	B3.3. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.
e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.	
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN
B1.1. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación: a información e a opinión.	B1.1. Identificar a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias, a tese e os argumentos de textos propios dos medios de comunicación.
B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo, xurídico e comercial.	B2.2. Comprender e interpretar textos escritos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo, xurídico e comercial.
B2.3. Comprensión e interpretación de textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados na internet.	B2.3. Comprender e interpretar textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados na internet.
B2.4. Comprensión e interpretación de textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	B2.4. Comprende e interpreta textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.
B2.5. Comprensión e interpretación das mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	B2.5. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.
B2.8. Produción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, xurídico, administrativo e comercial.	B2.8. Producir, respectando as súas características formais e de contido, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos tanto en formato papel como dixital: laborais, xurídico, administrativos e comerciais.
B2.9. Produción, en soporte impreso ou dixital, de cartas á dirección e columnas de opinión	B2.9. Producir, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.
B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.	B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais, así como da fraseoloxía.
B3.2. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras.	B3.2. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras, os valores dos morfemas e as súas posibilidades combinatorias para crear novos termos e identificar a súa procedencia grega ou latina.
B3.3. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias (apertura das vogais de grao medio, o n velar ou a entoación).	B3.3. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.
B3.4. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas das linguas galega e castelá.	B3.4. Aplica e valora as normas ortográficas e morfolóxicas das linguas galega e castelá.
B3.5. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión sintáctica.	B3.5. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.
B3.6. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos;	B3.6. Recoñecer e usar enunciados e oracións, identificando as principais regras de combinación impostas polo verbos.

estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.	
B3.7. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os de causa e consecuencia, os de condición e hipótese e os conclusivos, e mais dos mecanismos de cohesión textual.	B3.7. Recoñecer, explicar e usar os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.
B3.8. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios, e elaboración de textos de acordo con estes parámetros.	B3.8. Identifica adecuadamente en textos alleos e propios a estrutura, a construción e xustificación dos parágrafos, a vinculación e progresión temáticas, e elabora textos de acordo con estes parámetros.
B3.9. Adecuación dos textos en función do contexto, do tema e do tipo de texto.	B3.9. Xustifica a adecuación dos textos, en función do contexto, do tema e do xénero e elabora producións propias cunha adecuación apropiada.
B3.10. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	B3.10. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.
B3.11. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	B3.11. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.
B5.5. Consulta de fontes de información variadas e de recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	B5.5. Consultar fontes de información variadas e recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.
f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.	
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN
B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.	B2.1. Empregar estratexias e técnicas que faciliten a lectura comprensiva e crítica dos textos
B2.7. Uso de técnicas e estratexias para producir textos escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	B2.7. Empregar estratexias e técnicas axeitadas para producir escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).
g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.	
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN
h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.	
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN
B1.1. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación: a información e a opinión.	B1.1. Identificar a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias, a tese e os argumentos de textos propios dos medios de comunicación.
B1.2. Comprensión e interpretación de textos orais expositivos e argumentativos do ámbito educativo e de	B1.2. Comprender e interpretar textos orais expositivos e argumentativos utilizados no ámbito educativo

natureza diversa (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).	(presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).
B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto , identificando prexuízos e mensaxes discriminatorias.	B1.3. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.
B1.4. Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas e planificadas con apoio das TIC, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	B1.4. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.
B1.5. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas.	B1.5. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer en exposicións orais propias e alleas as dificultades expresivas.
B1.6. Valoración da lingua oral como un instrumento de aprendizaxe e de relación social.	B1.6. Valorar a lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe e nas relacións sociais.
B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.	B2.1. Empregar estratexias e técnicas que faciliten a lectura comprensiva e crítica dos textos
B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo, xurídico e comercial.	B2.2. Comprender e interpretar textos escritos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo, xurídico e comercial.
B2.3. Comprensión e interpretación de textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados na internet.	B2.3. Comprender e interpretar textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados na internet.
B2.4. Comprensión e interpretación de textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	B2.4. Comprende e interpreta textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.
B2.5. Comprensión e interpretación das mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	B2.5. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.
B2.6. Lectura crítica e reflexiva que permita identificar usos lingüísticos discriminatorios.	B2.6. Identificar os usos lingüísticos que conteñan prexuízos ou mensaxes discriminatorias.
B2.7. Uso de técnicas e estratexias para producir textos escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	B2.7. Empregar estratexias e técnicas axeitadas para producir escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).
B2.8. Produción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, xurídico, administrativo e comercial.	B2.8. Producir, respectando as súas características formais e de contido, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos tanto en formato papel como dixital: laborais, xurídico, administrativos e comerciais.
B2.9. Produción, en soporte impreso ou dixital, de cartas á dirección e columnas de opinión	B2.9. Producir, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.
B2.10. Valoración da escritura como un instrumento de aprendizaxe, de relación social e enriquecemento persoal.	B2.10. Valorar a escritura como un instrumento moi útil na aprendizaxe, nas relacións sociais e no desenvolvemento do individuo.
B3.7. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os de causa e consecuencia, os de condición e hipótese e os conclusivos, e mais dos mecanismos de cohesión textual.	B3.7. Recoñecer, explicar e usar os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.

B3.10. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	B3.10. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.
B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.	B5.1. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.
B5.2. Lectura autónoma e comentario pautado de obras representativas das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.	B5.2. Ler autonomamente e comentar obras representativas das literaturas en galego e en español do século XX e XXI e relaciona o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.
B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas, audicións e lecturas dramatizadas de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI	B5.3. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións e ler dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.
B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos literarios representativos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.	B5.4. Elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos representativos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.
B5.5. Consulta de fontes de información variadas e de recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	B5.5. Consultar fontes de información variadas e recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.
B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	B5.6. Crear ou recrear textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.
i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.	
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN
B3.2. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras.	B3.2. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras, os valores dos morfemas e as súas posibilidades combinatorias para crear novos termos e identificar a súa procedencia grega ou latina.
l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.	
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN
B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.	B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais, así como da fraseoloxía.
B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	B5.6. Crear ou recrear textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.
m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.	

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN
n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.	
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN
B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	B5.6. Crear ou recrear textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.
ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.	
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN
B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo.	B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo.
B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade.	B4.2. Apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade.
B4.3. A lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.	B4.3. Coñecer e describir o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.
B4.4. Situación sociolingüística de Galicia. A presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados.	B4.4. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados
B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego. Consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.	B4.5. Identificar os elementos do proceso normalizador e adquirir vínculos positivos cara ao seu uso asumindo a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.
B4.6. Evolución da lingua galega e etapas da historia social da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.	B4.6. Recoñecer os principais elementos de evolución da lingua galega, así como identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da súa historia social, e sinalar as distintas etapas desde 1916.
B4.7. Prexuízos lingüísticos.	B4.7 Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.
B4.8. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. Uso normalizado da variante dialectal propia da zona. Utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal. Recoñecemento de interferencias máis habituais.	B4.8. Recoñecer e valorar os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. Recoñecer interferencias habituais.
o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.	
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN
B1.4. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas e planificadas con apoio das TIC, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	B1.4. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

B1.6. Valoración da lingua oral como un instrumento de aprendizaxe e de relación social.	B1.6. Valorar a lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe e nas relacións sociais.
B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo.	B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo.
B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade.	B4.2. Apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade.
B4.3. A lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.	B4.3. Coñecer e describir o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.
B4.4. Situación sociolingüística de Galicia. A presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados.	B4.4. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados
B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego. Consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.	B4.5. Identificar os elementos do proceso normalizador e adquirir vínculos positivos cara ao seu uso asumindo a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.
B4.6. Evolución da lingua galega e etapas da historia social da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.	B4.6. Recoñecer os principais elementos de evolución da lingua galega, así como identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da súa historia social, e sinalar as distintas etapas desde 1916.
B4.7. Prexuízos lingüísticos.	B4.7 Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.
B4.8. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. Uso normalizado da variante dialectal propia da zona. Utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal. Recoñecemento de interferencias máis habituais.	B4.8. Recoñecer e valorar os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. Recoñecer interferencias habituais.

4. Concreción de cada estándar de aprendizaxe avaliable:

Estándares de aprendizaxe avaliable		
<p>Segundo o RD 1105/2014, no seu artigo 2, define os estándares de aprendizaxe avaliables como especificacións dos criterios de avaliación que permiten definir os resultados de aprendizaxe e que concretan o que o estudante debe saber, comprender e saber facer en cada disciplina. Deben ser observables, medibles e avaliáveis, e permitir graduar o rendemento ou o logro alcanzado. Deben contribuir a facilitar o deseño de probas estandarizadas comparables.</p> <p>O Artigo 13 da Resolución do 27 de xullo de 2015 establece que as programacións didácticas deberán concretar, para cada estándar de aprendizaxe, a temporalización, o grao mínimo de consecución para superar a materia e o procedemento e os instrumentos de avaliación.</p> <p>Concreción de cada estándar de aprendizaxe avaliable: temporalización, grao mínimo de consecución para superar a materia e procedementos e instrumentos de avaliación.</p>		
4.1. Periodización dos estándares:		
ESTÁNDARES DE ÁREA	Primeira avaliación	Segunda avaliación
BLOQUE 1: Comunicación oral. escoitar e falar		
B1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais dos medios de comunicación audiovisuais, identifica o propósito, a tese e os argumentos de noticias, debates ou declaracións, determina o tema e recoñece a intención comunicativa do/da falante.	X	

B1.1.2. Analiza criticamente tanto a forma como o contido de noticias, debates e procedentes dos medios de comunicación e recoñece a validez dos argumentos.	X		X
B1.2.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.			X
B1.2.2. Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión ou postura.	X		
B1.3.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.	X		X
B1.3.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.	X		X
B1.3.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	X		
B1.4.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	X		
B1.5.1. Recoñece erros (incoherencias, repeticións, ambigüidades, pobreza léxica, erros fonética e entoación inadecuada) nos discursos propios e alleos para evitalos nas súas producións.	X		X
B.1.6.1. Identifica e describe os valores da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe, así como para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	X		
BLOQUE 2: Comunicación escrita. Ler e escribir.	Primeira avaliación	Segunda avaliación	
B2.1.1. Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais).	X		X
B2.1.2. Aplica os coñecementos lingüísticos propios (gramaticais e léxicos) e recursos alleos (dicionarios e outras fontes de documentación) para solucionar problemas de comprensión.	X		X
B2.1.3. Elabora o esquema xerarquizado de ideas dun texto.	X		X
B2.1.4. Deduce información global do texto a partir de contidos explícitos e implícitos.	X		X
B2.1.5. Entende o significado de palabras propias do rexistro culto e incorpóraas ao seu discurso.	X		X
B2.2.1. Identifica a intención comunicativa, o tema e os subtemas de escritos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.			X
B2.2.2. Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: currículo, carta de presentación, solicitude ou instancia, carta de reclamación			X
B2.3.1. Comprende textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados na internet.	X		X
B2.3.2. Interpreta a información de mapas, gráficas, diagramas.	X		X
B2.4.1. Diferencia os trazos característicos dos textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.		X	X
B2.4.2. Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión.		X	X

B2.5.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).		X	X
B2.5.2. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes persuasivas que proveñen dos medios de comunicación.	X	X	X
B2.6.1. Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias.			X
B2.6.2. Detecta prexuízos e mensaxes discriminatorias implícitas nos textos de medios de comunicación con especial atención á publicidade			X
B2.7.1. Utiliza distintas técnicas de planificación para organizar o seu discurso (diferentes tipos de esquemas e mapas conceptuais).	X	X	X
B2.7.2. Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo.		X	
B2.7.3. Ordena as ideas e estrutura os contidos en unidades sintácticas consecutivas e encadeadas con conectores e outros elementos de cohesión.		X	
B2.7.4. Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas e sèrvese das ferramentas lingüísticas ao seus alcance (correctores, dicionarios e gramáticas) para aplicalas correctamente.	X	X	
B2.7.5. Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos, gramaticais, de formato ou de presentación.	X	X	
B2.8.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: currículo, carta de presentación, solicitude ou instancia, carta de reclamación.		X	
B2.9.1. Crea, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.		X	
B2.10.1. Identifica e describe os valores da escritura non só como una ferramenta para organizar os pensamentos		X	X
BLOQUE 3: Funcionamento da lingua.	Primeira avaliación	Segunda avaliación	
B3.1.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais.	X		X
B3.1.2. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.	X		
B3.2.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.	X		
B3.2.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación léxica.	X		
B3.2.3. Recoñece os valores de prefixos e sufixos e as súas posibilidades combinatorias para crear novas palabras.	X		
B3.2.4. Identifica a procedencia grega ou latina de prefixos e sufixos habituais no uso da lingua galega.	X		
B3.3.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención á entoación, ás vogais de grao medio e o /n/ velar.	X		
B3.4.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas das linguas galega e castelá nos discursos orais e escritos.	X		X
B3.4.2. Recoñece o valor funcional e social das normas ortográficas e morfolóxicas das linguas galega e castelá.	X		
B3.5.1. Analiza e usa correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	X		

B3.6.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente.	X		
B3.6.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.	X		
B3.6.3. Respecta a orde correcta dos elementos da estrutura sintáctica.	X		
B3.6.4. Clasifica oracións segundo a natureza do predicado.	X		
B3.6.5. Usa a terminoloxía sintáctica correcta.	X		
B3.7.1. Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	X		
B3.8.1. Identifica a estrutura do texto, en construcións propias e alleas.	X		
B3.8.2. Xustifica argumentadamente a división en párrafos de textos propios e alleos.	X		
B3.8.3. Identifica a progresión temática en textos propios e alleos.	X		
B3.8.4. Elabora textos cunha estrutura apropiada, divididos en párrafos e empregando os mecanismos de progresión temática.	X		X
B3.9.1. Xustifica a adecuación das producións en función do contexto, do tema e do xénero textual.			X
B3.9.2. Elabora producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual.	X		
B3.10.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.			X
B3.11.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	X	X	X
BLOQUE 4: Lingua e sociedade.	Primeira avaliación	Segunda avaliación	
B4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.	X		X
B4.2.1. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e argumenta cun discurso propio a súa postura.	X		
B4.3.1. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI.	X		X
B4.4.1. Coñece e describe a lexislación estatal e autonómica básica en materia lingüística.	X		
B4.4.2. Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual .	X		
B4.5.1. Identifica os procedementos de normalización.	X		
B4.5.2. Distingue normativización e normalización.	X		
B4.5.3. Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia.	X		
B4.6.1. Recoñece os principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.	X		
B4.6.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.	X		

B4.7.1. Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.	X		
B4.7.2. Analiza a opinión propia sobre as linguas, detecta os prexuízos, en caso de os ter, e rebáteos argumentadamente.	X		
B4.8.1. Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.	X		
B4.8.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega.	X		
B4.8.3. Valora a lingua estándar como variedade unificadora. Recoñece interferencias habituais entre as dúas linguas oficiais.	X		
B4.8.4. Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural e rexeita fundamentadamente calquera prexuízo sobre a variación diatópica.	X		
B4.8.5. Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega e describe o influxo da situación sociolingüística nelas.	X		
BLOQUE 5: Educación literaria.	Primeira avaliación	Segunda avaliación	
B5.1.1. Identifica os distintos períodos e xeracións das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.			X
B5.1.2. Comprende e explica razoadamente os distintos períodos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.			X
B5.2.1. Le autonomamente obras ou textos representativos das literaturas galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente			X
B5.2.2. Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras das literaturas en galego e en español do século XX e XXI, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.			X
B5.3.1. Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.			X
B5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.			X
B5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se escriben e analizan textos representativos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.		X	X
B5.5.1. Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas.			X
B5.5.2. Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.			X
B5.6.1. Crea ou recrea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.			X
B5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos			X
4.2. Concreción dos procedementos e instrumentos de avaliación.			
CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	

BLOQUE 1: Comunicación oral. escoitar e falar		
B1.1. Identificar a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias, a tese e os argumentos de textos propios dos medios de comunicación.	B1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais dos medios de comunicación audiovisuais, identifica o propósito, a tese e os argumentos de noticias, debates ou declaracións, determina o tema e reconece a intención comunicativa do/da falante.	<ul style="list-style-type: none"> • Cuestionar • io. • Intervención • n oral • Proba • escrita
	B1.1.2. Analiza criticamente tanto a forma como o contido de noticias, debates e procedentes dos medios de comunicación e reconece a validez dos argumentos.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno • de clase. • Cuestionar • io.
B1.2. Comprender e interpretar textos orais expositivos e argumentativos utilizados no ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).	B1.2.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.	<ul style="list-style-type: none"> • Intervención • n oral
	B1.2.2. Reconece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión ou postura.	<ul style="list-style-type: none"> • Intervención • n oral
B1.3. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	B1.3.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno • de clase.
	B1.3.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.	<ul style="list-style-type: none"> • Intervención • n oral
	B1.3.3. Reconece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno • de clase. • Intervención • n oral •
B1.4. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	B1.4.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	<ul style="list-style-type: none"> • Exposición
B1.5. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e reconecer en exposicións orais propias e alleas as dificultades expresivas.	B1.5.1. Reconece erros (incoherencias, repeticións, ambigüidades, pobreza léxica, erros fonética e entoación inadecuada) nos discursos propios e alleos para evitalos nas súas producións.	<ul style="list-style-type: none"> • Intervención • n oral • Caderno • de clase.
B1.6. Valorar a lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe e nas relacións sociais.	B.1.6.1. Identifica e describe os valores da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe, así como para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	<ul style="list-style-type: none"> • Exposición •
BLOQUE 2: Comunicación escrita. Ler e escribir.		
	B2.1.1. Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais).	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno • de clase.

B2.1. Empregar estratexias e técnicas que faciliten a lectura comprensiva e crítica dos textos	B2.1.2. Aplica os coñecementos lingüísticos propios (gramaticais e léxicos) e recursos alleos (dicionarios e outras fontes de documentación) para solucionar problemas de comprensión.	<ul style="list-style-type: none"> • Intervención oral • Caderno de clase.
	B2.1.3. Elabora o esquema xerarquizado de ideas dun texto.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase.
	B2.1.4. Deduce información global do texto a partir de contidos explícitos e implícitos.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase.
	B2.1.5. Entende o significado de palabras propias do rexistro culto e incorpóraas ao seu discurso.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita.
B2.2. Comprender e interpretar textos escritos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo, xurídico e comercial.	B2.2.1. Identifica a intención comunicativa, o tema e os subtemas de escritos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase.
	B2.2.2. Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: currículo, carta de presentación, solicitude ou instancia, carta de reclamación	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita
B2.3. Comprender e interpretar textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados na internet.	B2.3.1. Comprende textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados na internet.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase
	B2.3.2. Interpreta a información de mapas, gráficas, diagramas	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase.
B2.4. Comprende e interpreta textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	B2.4.1. Diferencia os trazos característicos dos textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita
	B2.4.2. Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase.
B2.5. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	B2.5.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).	<ul style="list-style-type: none"> • Intervención oral • Caderno de clase.
	B2.5.2. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes persuasivas que proveñen dos medios de comunicación.	<ul style="list-style-type: none"> • Intervención oral
B2.6. Identificar os usos lingüísticos que conteñan prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	B2.6.1. Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	<ul style="list-style-type: none"> • Intervención oral

	B2.6.2. Detecta prexuízos e mensaxes discriminatorias implícitas nos textos de medios de comunicación con especial atención á publicidade	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase.
B2.7. Empregar estratexias e técnicas axeitadas para producir escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	B2.7.1. Utiliza distintas técnicas de planificación para organizar o seu discurso (diferentes tipos de esquemas e mapas conceptuais).	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase.
	B2.7.2. Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo.	<ul style="list-style-type: none"> • Intervención oral • Caderno de clase. • Proba escrita
	B2.7.3. Ordena as ideas e estrutura os contidos en unidades sintácticas consecutivas e encadeadas con conectores e outros elementos de cohesión.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita
	B2.7.4. Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas e sérvese das ferramentas lingüísticas ao seus alcance (correctores, dicionarios e gramáticas) para aplicalas correctamente.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita
	B2.7.5. Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos, gramaticais, de formato ou de presentación.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita
B2.8. Producir, respectando as súas características formais e de contido, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos tanto en formato papel como dixital: laborais, xurídico, administrativos e comerciais.	B2.8.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: currículo, carta de presentación, solicitude ou instancia, carta de reclamación.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase.
B2.9. Producir, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.	B2.9.1. Crea, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.	<ul style="list-style-type: none"> • Traballo
B2.10. Valorar a escritura como un instrumento moi útil na aprendizaxe, nas relacións sociais e no desenvolvemento do individuo.	B2.10.1. Identifica e describe os valores da escritura non só como una ferramenta para organizar os pensamentos senón tamén como un instrumento para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa	<ul style="list-style-type: none"> • Intervención oral
BLOQUE 3. Funcionamento da lingua.		
B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais, así como da fraseoloxía.	B3.1.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita.
	B3.1.2. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Intervención oral

B3.2. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras, os valores dos morfemas e as súas posibilidades combinatorias para crear novos termos e identificar a súa procedencia grega ou latina.	B3.2.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita.
	B3.2.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación léxica.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase.
	B3.2.3. Recoñece os valores de prefixos e sufixos e as súas posibilidades combinatorias para crear novas palabras.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita.
	B3.2.4. Identifica a procedencia grega ou latina de prefixos e sufixos habituais no uso da lingua galega.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase.
B3.3. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.	B3.3.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención á entoación, ás vogais de grao medio e o /n/ velar	<ul style="list-style-type: none"> • Intervención oral
B3.4. Aplica e valora as normas ortográficas e morfolóxicas das linguas galega e castelá.	B3.4.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas das linguas galega e castelá nos discursos orais e escritos.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita..
	B3.4.2. Recoñece o valor funcional e social das normas ortográficas e morfolóxicas das linguas galega e castelá.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita.
B3.5. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	B3.5.1. Analiza e usa correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase.
B3.6. Recoñecer e usar enunciados e oracións, identificando as principais regras de combinación impostas polo verbos.	B3.6.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita
	B3.6.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita.
	B3.6.3. Respecta a orde correcta dos elementos da estrutura sintáctica.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita.
	B3.6.4. Clasifica oracións segundo a natureza do predicado.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita.
	B3.6.5. Usa a terminoloxía sintáctica correcta.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita.
B3.7. Recoñecer, explicar e usar os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	B3.7.1. Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita.
	B3.8.1. Identifica a estrutura do texto, en construcións propias e alleas.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase.

B3.8. Identifica adecuadamente en textos alleos e propios a estrutura, a construción e xustificación dos parágrafos, a vinculación e progresión temática, e elabora textos de acordo con estes parámetros.	B3.8.2. Xustifica argumentadamente a división en parágrafos de textos propios e alleos.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase.
	B3.8.3. Identifica a progresión temática en textos propios e alleos.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase.
	B3.8.4. Elabora textos cunha estrutura apropiada, divididos en parágrafos e empregando os mecanismos de progresión temática.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase.
B3.9. Xustifica a adecuación dos textos, en función do contexto, do tema e do xénero e elabora producións propias cunha adecuación apropiada.	B3.9.1. Xustifica a adecuación das producións en función do contexto, do tema e do xénero textual.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase • Proba escrita.
	B3.9.2. Elabora producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase • Traballo
B3.10. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	B3.10.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Traballo.
B3.11. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos	B3.11.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Traballo.
BLOQUE 4: Lingua e sociedade.		
B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo.	B4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.	<ul style="list-style-type: none"> • Intervención oral
B4.2. Apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade.	B4.2.1. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e argumenta cun discurso propio a súa postura.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita.
B4.3. Coñecer e describir o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.	B4.3.1. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI.	<ul style="list-style-type: none"> • Proba escrita.
B4.4. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados .	B4.4.1. Coñece e describe a lexislación estatal e autonómica básica en materia lingüística.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase
	B4.4.2. Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual .	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase.
B4.5. Identificar os elementos do proceso normalizador e adquirir	B4.5.1. Identifica os procedementos de normalización.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita.

vínculos positivos cara ao seu uso asumindo a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	B4.5.2. Distingue normativización e normalización.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita.
	B.4.5.3. Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. .
B4.6. Recoñecer os principais elementos de evolución da lingua galega, así como identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da súa historia social, e sinalar as distintas etapas desde 1916.	B4.6.1. Recoñece os principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita.
	B4.6.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita.
B4.7 Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.	B4.7.1. Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.	<ul style="list-style-type: none"> • Intervención oral
	B4.7.2. Analiza a opinión propia sobre as linguas, detecta os prexuízos, en caso de os ter, e rebáteos argumentadamente	<ul style="list-style-type: none"> • Intervención oral
B4.8. Recoñecer e valorar os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. Recoñecer interferencias habituais.	B4.8.1. Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita.
	B4.8.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita.
	B4.8.3. Valora a lingua estándar como variedade unificadora. Recoñece interferencias habituais entre as dúas linguas oficiais.	<ul style="list-style-type: none"> • Intervención oral
	B4.8.4. Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural e rexeita fundamentadamente calquera prexuízo sobre a variación diatópica.	<ul style="list-style-type: none"> • Intervención oral
	B4.8.5. Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega e describe o influxo da situación sociolingüística nelas.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita.
BLOQUE 5: Educación literaria.		
B5.1. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.	B5.1.1. Identifica os distintos períodos e xeracións das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita.
	B5.1.2. Comprende e explica razoadamente os distintos períodos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno de clase. • Proba escrita
B5.2. Ler autonomamente e comentar obras representativas das literaturas en galego e en español do século XX e XXI e relaciona o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.	B5.2.1. Le autonomamente obras ou textos representativos das literaturas galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente	<ul style="list-style-type: none"> • Proba escrita.
	B5.2.2. Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras das literaturas en galego e en español do século XX e XXI, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.	<ul style="list-style-type: none"> • Proba escrita. • Intervención oral • Caderno de clase.

B5.3. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións e ler dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.	B5.3.1. Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.	● Intervención oral
	B5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.	● Rexistro de actividades
B5.4. Elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos representativos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.	B5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se escriben e analizan textos representativos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.	● Trabajo
	B5.5. Consultar fontes de información variadas e recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	B5.5.1. Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas.
B5.5. Consultar fontes de información variadas e recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	B5.5.2. Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	● Trabajo.
	B5.6. Crear ou recrear textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	B5.6.1. Crea ou recrea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.
B5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.		● Rexistro de actividades

5. Concrecións metodolóxicas

Concrecións metodolóxicas para o ensino presencial

Conxugaranse catro perspectivas complementarias:

- A perspectiva instrumental: as linguas como instrumento e vehículo dos demais aprendizaxes. Preténdese promover o dominio da lingua oral e escrita como base da aprendizaxe, do propio desenvolvemento persoal e da inserción social e profesional.
- A perspectiva social: as linguas como produto social e conxunto de normas. A súa finalidade é fomentar o respecto ao código e ás súas normas como garantía do intercambio comunicativo.
- A perspectiva cultural: as linguas como vehículo da literatura. O obxectivo é que tódolos alumnos coñezan o patrimonio lingüístico e literario que nos pertence como membros dunha comunidade.
- A perspectiva ética: as linguas como soporte do pensamento e vehículo de valores. Foméntase a formación do xuízo desde uns valores intelectuais e morais asumidos críticamente.

O tratamento dos contidos leva, pois, a cabo desde as seguintes consideracións:

- A súa necesaria funcionalidade para satisfacer as necesidades de comunicación dos alumnos en o medio social, cultural e académico, polo que se derivarán do traballo sobre textos orais e escritos, tanto literarios como non literarios.

- A introdución dos contidos debe levar a cabo mediante a análise de realizacións concretas, avanzando desde o persoal e espontáneo cara ao normativo e formal.
- A selección dos contidos debe atender non só á valoración dos niveis normativos cultos da lingua, senón tamén ás variantes idiomáticas e aos rexistros ou usos marcados pola procedencia social dos alumnos, que serán analizados e modificados cando resulte necesario, pero sempre cunha actitude respectuosa.
- A incorporación como contidos propios da materia aqueles que faciliten o traballo interdisciplinar co resto das materias curriculares, atendendo especialmente á interrelación con outros sistemas e códigos de comunicación (plástico, musical, xestual, corporal, gráfico, etc.).
- O desenvolvemento das capacidades lingüísticas e, consecuentemente, o tratamento progresivo dos contidos responden a un modelo que esixe traballar en cada momento todos os aspectos implicados, aínda que con diferentes graos de amplitude e profundidade.
- No desenvolvemento cognitivo do alumno ten influencia decisiva, non só o estudo de contidos, senón tamén o exercicio da súa competencia lingüística, de modo que, canto máis rica sexa a expresión lingüística dun alumno, máis recursos e matices terá o seu pensamento, pois falar mellor implica pensar mellor.

A concreción das experiencias de traballo na aula, desde unha fundamentación teórica aberta e de síntese, buscará a alternancia entre os dous grandes tipos de estratexias: expositivas e de indagación. Estas estratexias materializaranse na utilización de varios métodos didácticos, mesturándoos:

- Interrogativo: mediante a realización de preguntas concretas dirixidas ós alumnos para consolidar coñecementos recentemente expostos e asegurar puntualmente a correcta asimilación dos que se van introducindo
- Indutivo: partindo da análise de fenómenos ou manifestacións particulares, chegamos á xeneralización.
- Dedutivo: aplicando a fenómenos concretos, mediante a elaboración de exercicios, as proposicións de carácter xeral das exposicións .
- Investigador: propiciando procesos de procura e elaboración de informacións para favorecer a construción de novos coñecementos.
- Dialéctico: para chegar a conclusións tras sucesivas fases de análises e sínteses entre todos.

6.2 Concrecións metodolóxicas para o ensino telemático

- Mantense activada e actualizada a Aula Virtual, cos contidos que se dan semanalmente.
- A plataforma Webex permite manter a docencia a distancia respectando o horario lectivo do grupo.

6.3. Concrecións metodolóxicas para o ensino semipresencial

- Mantense activada e actualizada a Aula Virtual, cos contidos que se dan semanalmente.
- A plataforma Webex permite manter a docencia a distancia respectando o horario lectivo do grupo.

6. Materiais e recursos didácticos que se vaian utilizar

Materiais e recursos didácticos

A selección dos materiais docentes curriculares tratarán de someterse aos seguintes criterios:

1. Adecuación ao contexto educativo do centro.
2. Correspondencia dos obxectivos promovidos cos enunciados da programación.
3. Coherencia dos contidos propostos cos obxectivos, presenza dos diferentes tipos de contido e inclusión de temas transversais.
4. Acertada progresión dos contidos e obxectivos, a súa correspondencia co nivel e a fidelidade á lóxica interna de cada materia.

Atendendo a estes, poderanse utilizar os seguintes recursos didácticos:

- Material de reprografía: o carácter da materia e a formulación metodolóxica impoñen o uso constante dunha gran variedade de textos para análises e comentario, materiais que se obterán por reprografía (textos, gráficos, cadros, táboas, etc.).
- Noticias e artigos de prensa: a través destes textos preténdese achegar aos alumnos ao coñecemento, comprensión e análise de noticias e temas de actualidade, o que lles permitirá ser críticos ante a realidade que nos rodea.

- Material audiovisual: mediante a proxección co canón de vídeo da clase, especialmente adecuado para a exposición de fragmentos documentais, obras de arte, entrevistas, esquemas, etc. sobre temas que incidan nos contidos da materia.
- Materiais de investigación e consulta: procedentes da biblioteca de aula e biblioteca do centro preferentemente.

7. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción

7.1 Criterios de avaliación

Avaliacións parciais
A cualificación de cada alumno establecerase a partir das obtidas no traballo diario en clase a través da supervisión das tarefas e exercicios escritos programados e das probas escritas establecidas a tal efecto. Todas estas probas deberán permitir avaliar o grao de concreción na consecución progresiva dos diferentes estándares.
Avaliación final
O alumno acadará o aprobado cando, unha vez ponderadas as cualificacións das diferentes avaliacións, sexa merecedor de cinco ou máis puntos. Esta cualificación deberá dar conta do grao de adquisición dos diferentes estándares.
Avaliación extraordinaria
O alumnado que non superase a avaliación final o módulo no segundo cuadrimestre poderá realizar no mes de setembro unha avaliación extraordinaria deses módulos, que consistirá nunha proba escrita referida ós contidos e correspondentes estándares dos catro bloques de coñecemento nos que se organiza o módulo. Obterán a cualificación de aprobado os que obteñan cinco ou máis puntos.

7.2 Criterios de cualificación

Criterios de cualificación	
A cualificación cuadrimestral de cada alumno establecerase a partir das obtidas no traballo diario en clase a través da supervisión das actividades programadas, valoradas nun 30% da nota. Ademais, realizarase unha proba escrita que terá unha incidencia do 60 % na cualificación do devandito bloque. Haberá un libro de lectura en galego e outro en castelán que suporán cadanseu 10%. Aprobárase o alumno que, unha vez feito o cómputo de cualificacións positivas e negativas do traballo diario máis a obtida nas probas escritas e nas lecturas obteña unha nota igual ou superior a 5.	
A cualificación dos contidos mediante os procedementos de avaliación mencionados farase de acordo coa seguinte ponderación dos estándares:	
ESTÁNDARES	PONDERACIÓN
B1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais dos medios de comunicación audiovisuais, identifica o propósito, a tese e os argumentos de noticias, debates ou declaracións, determina o tema e recoñece a intención comunicativa do/da falante.	3 %
B1.1.2. Analiza criticamente tanto a forma como o contido de noticias, debates e procedentes dos medios de comunicación e recoñece a validez dos argumentos.	0,25%
B1.2.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.	1 %

B1.2.2. Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión ou postura.	0,25%
B1.3.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.	2 %
B1.3.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.	0 %
B1.3.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	0 %
B1.4.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	0,25%
B1.5.1. Recoñece erros (incoherencias, repeticións, ambigüidades, pobreza léxica, erros fonética e entoación inadecuada) nos discursos propios e alleos para evitalos nas súas producións.	3 %
B.1.6.1. Identifica e describe os valores da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe, así como para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	0 %
B2.1.1. Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais).	0,25%
B2.1.2. Aplica os coñecementos lingüísticos propios (gramaticais e léxicos) e recursos alleos (dicionarios e outras fontes de documentación) para solucionar problemas de comprensión.	3 %
B2.1.3. Elabora o esquema xerarquizado de ideas dun texto.	1 %
B2.1.4. Deduce información global do texto a partir de contidos explícitos e implícitos.	3 %
B2.1.5. Entende o significado de palabras propias do rexistro culto e incorpóraas ao seu discurso.	0,25%
B2.2.1. Identifica a intención comunicativa, o tema e os subtemas de escritos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.	2 %
B2.2.2. Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: currículo, carta de presentación, solicitude ou instancia, carta de reclamación	1 %
B2.3.1. Comprende textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados na internet.	1 %
B2.3.2. Interpreta a información de mapas, gráficas, diagramas.	1 %
B2.4.1. Diferencia os trazos característicos dos textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	1 %
B2.4.2. Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión.	1 %
B2.5.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).	0,25%
B2.5.2. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes persuasivas que proveñen dos medios de comunicación.	0,25%
B2.6.1. Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	0 %
B2.6.2. Detecta prexuízos e mensaxes discriminatorias implícitas nos textos de medios de comunicación con especial atención á publicidade	0,25%
B2.7.1. Utiliza distintas técnicas de planificación para organizar o seu discurso (diferentes tipos de esquemas e mapas conceptuais).	1 %
B2.7.2. Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo.	2 %
B2.7.3. Ordena as ideas e estrutura os contidos en unidades sintácticas consecutivas e encadeadas con conectores e outros elementos de cohesión.	3 %
B2.7.4. Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas e sérvese das ferramentas lingüísticas ao seus alcance (correctores, dicionarios e gramáticas) para aplicarlas correctamente.	3 %
B2.7.5. Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos, gramaticais, de formato ou de presentación.	2 %
B2.8.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: currículo, carta de presentación, solicitude ou instancia, carta de reclamación.	1 %

B2.9.1. Crea, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.	0 %
B2.10.1. Identifica e describe os valores da escritura non só como una ferramenta para organizar os pensamentos senón tamén como un instrumento para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	0 %
B3.1.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais.	2 %
B3.1.2. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.	0,25%
B3.2.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.	2 %
B3.2.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación léxica.	2 %
B3.2.3. Recoñece os valores de prefixos e sufixos e as súas posibilidades combinatorias para crear novas palabras.	2 %
B3.2.4. Identifica a procedencia grega ou latina de prefixos e sufixos habituais no uso da lingua galega.	1 %
B3.3.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención á entoación, ás vogais de grao medio e o /n/ velar.	0,25%
B3.4.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas das linguas galega e castelá nos discursos orais e escritos.	3 %
B3.4.2. Recoñece o valor funcional e social das normas ortográficas e morfolóxicas das linguas galega e castelá.	0,25%
B3.5.1. Analiza e usa correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	2 %
B3.6.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente.	2 %
B3.6.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.	2 %
B3.6.3. Respecta a orde correcta dos elementos da estrutura sintáctica.	2 %
B3.6.4. Clasifica oracións segundo a natureza do predicado.	2 %
B3.6.5. Usa a terminoloxía sintáctica correcta.	2 %
B3.7.1. Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	2 %
B3.8.1. Identifica a estrutura do texto, en construcións propias e alleas.	2 %
B3.8.2. Xustifica argumentadamente a división en parágrafos de textos propios e alleos.	2 %
B3.8.3. Identifica a progresión temática en textos propios e alleos.	1 %
B3.8.4. Elabora textos cunha estrutura apropiada, divididos en parágrafos e empregando os mecanismos de progresión temática.	3 %
B3.9.1. Xustifica a adecuación das producións en función do contexto, do tema e do xénero textual.	1 %
B3.9.2. Elabora producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual.	2 %
B3.10.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	0,25%
B3.11.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	1 %
B4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.	0 %
B4.2.1. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e argumenta cun discurso propio a súa postura.	0 %
B4.3.1. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI.	0,25%
B4.4.1. Coñece e describe a lexislación estatal e autonómica básica en materia lingüística.	0,25%
B4.4.2. Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual .	0,25%

B4.5.1. Identifica os procedementos de normalización.	1 %
B4.5.2. Distingue normativización e normalización.	0,25%
B4.5.3. Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia.	0,25%
B4.6.1. Recoñece os principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.	1 %
B4.6.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.	2 %
B4.7.1. Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.	0,25%
B4.7.2. Analiza a opinión propia sobre as linguas, detecta os prexuízos, en caso de os ter, e rebáteos argumentadamente.	0 %
B4.8.1. Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.	1 %
B4.8.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega.	3 %
B4.8.3. Valora a lingua estándar como variedade unificadora. Recoñece interferencias habituais entre as dúas linguas oficiais.	0 %
B4.8.4. Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural e rexeita fundamentadamente calquera prexuízo sobre a variación diatópica.	0 %
B4.8.5. Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega e describe o influxo da situación sociolingüística nelas.	2 %
B5.1.1. Identifica os distintos períodos e xeracións das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.	2 %
B5.1.2. Comprende e explica razoadamente os distintos períodos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.	2 %
B5.2.1. Le autonomamente obras ou textos representativos das literaturas galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.	3 %
B5.2.2. Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras das literaturas en galego e en español do século XX e XXI, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.	2 %
B5.3.1. Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensáísticos representativos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.	0 %
B5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensáísticos representativos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.	0 %
B5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se escriben e analizan textos representativos das literaturas en galego e en español do século XX e XXI.	1 %
B5.5.1. Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas.	0,25%
B5.5.2. Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	0,25%
B5.6.1. Crea ou recrea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.	0,25%
B5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos	0 %

7.3 Criterios de promoción

Criterios de promoción
O alumno promocionará cando consiga a cualificación de aprobado, isto é, cando obteña cinco ou mais puntos na cualificación en calquera das convocatorias determinadas a tal efecto.

8. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente.

Indicadores de logro do proceso de ensino e da práctica docente		
ASPECTO QUE SE AVALÍA: PLANIFICACIÓN		
Indicadores	Valoración	Propostas de mellora
1. Programa a materia tendo en conta os estándares de aprendizaxe previstos nas leis educativas.		
2. Programa a materia tendo en conta o tempo dispoñible para o seu desenvolvemento.		
3. Selecciona e secuencia de xeito progresivo os contidos da programación de aula tendo en conta as particularidades de cada un dos grupos.		
4. Programa actividades e estratexias en función dos estándares de aprendizaxe.		
5. Planifica as clases de xeito flexible, preparando actividades e recursos axeitados á programación de aula e ás necesidades e os intereses do alumnado.		
6. Establece os criterios, procedementos e os instrumentos de avaliación e autoavaliación que permiten facer o seguimento do progreso de aprendizaxe dos seus alumnos.		
7. Coordínase co profesorado doutros departamentos que podan ter contidos afíns á súa disciplina.		
ASPECTO QUE SE AVALÍA: MOTIVACIÓN DO ALUMNADO		
Indicadores	Valoración	Propostas de mellora
1. Proporciona un plan de traballo ao principio de cada unidade.		
2. Propón situacións que introduzan a unidade (lecturas, debates, diálogos...).		
3. Relaciona as aprendizaxes con aplicacións reais e / ou coa súa funcionalidade.		
4. Informa sobre os progresos acadados e as dificultades atopadas.		
5. Relaciona os contidos e as actividades cos intereses do alumnado.		
6. Estimula a participación activa dos estudantes en clase.		
7. Promove a reflexión dos temas tratados.		
ASPECTO QUE SE AVALÍA: DESENVOLVEMENTO DO ENSINO		
Indicadores	Valoración	Propostas de mellora
1. Resume as ideas fundamentais discutidas antes de pasar a unha nova unidade ou tema con mapas conceptuais, esquemas...		

2. Cando introduce conceptos novos, relaciónaos, se é posible, cos xa coñecidos; intercala preguntas aclaratorias; pon exemplos...		
3. Ten predisposición para resolver dúbidas e ofrecer asesorías dentro e fóra das clases.		
4. Optimiza o tempo dispoñible para o desenvolvemento de cada unidade didáctica.		
5. Utiliza axuda audiovisual ou de outro tipo para apoiar os contidos na aula.		
6. Promove o traballo cooperativo e mantén unha comunicación fluída cos estudantes.		
7. Desenvolve os contidos dun xeito ordenado e comprensible para os alumnos.		
8. Propón actividades que permitan acadar os estándares de aprendizaxe e as destrezas propias da etapa educativa.		
9. Propón actividades grupais e individuais.		
ASPECTO QUE SE AVALÍA: SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINO-APRENDIZAXE		
Indicadores	Valoración	Propostas de mellora
1. Realiza a avaliación inicial a principio de curso para axustar a programación ao nivel dos estudantes.		
2. Detecta os coñecementos previos de cada unidade didáctica.		
3. Revisa, a cotío, os traballos propostos na aula e fóra dela.		
4. Proporciona a información necesaria sobre a resolución das tarefas e o xeito de melloralas.		
5. Corrixe e explica de forma habitual os traballos e actividades dos alumnos e dá pautas para a mellora das súas aprendizaxes.		
6. Utiliza criterios de avaliación abondo, que atenda de xeito equilibrado a avaliación dos diferentes contidos.		
7. Favorece os procesos de autoavaliación e coavaliación.		
8. Propón novas actividades que facilite a adquisición de obxectivos cando estes non teñan sido acadados suficientemente.		
9. Propón novas actividades de máis nivel cando os obxectivos teñan sido acadados con suficiencia.		
10. Utiliza diferentes técnicas de avaliación en función dos contidos, o nivel dos estudantes, etc.		
11. Emprega diferentes medios para informar dos resultados aos estudantes e ás familias.		

9. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados

Deseño da avaliación inicial

Realízase ao principio do curso para orientar sobre a programación, metodoloxía a utilizar, organización da aula, actividades recomendadas, etc.

Utiliza distintas técnicas para establecer a situación e dinámica do grupo clase en conxunto e de cada alumno individualmente. Os procedementos de avaliación inicial utilizados:

- Observación directa: nas primeiras semanas do curso, mediante a participación nas actividades programadas e ponderando os coñecementos e capacidades dos alumnos.
- Probas escritas específicas, que serán de dous tipos:
 - a) Comprensión lectora: a partir dun texto seleccionado para o nivel educativo
 - b) Expresión: na que o alumno poda determinar con certo grao de fiabilidade a súa competencia expresiva (cohesión, coherencia e adecuación textuais, competencia léxica, corrección ortográfica, etc.) .

Trátase entón de privilexiar como criterio o nivel de asimilación dos aspectos fundamentais e instrumentais da materia, fronte a cuestións de carácter conceptual máis específicos, por considera-los primeiros máis reveladores das condicións iniciais dos alumnos e máis susceptibles de medidas correctoras excepcionais.

Medidas individuais e colectivas

Os resultados da avaliación inicial servirán para establecer os coñecementos previos do grupo, que deberán ser precisados ao principio de cada bloque de contidos, co fin de moderar a temporalización prevista na programación Individualmente servirán para determinar as necesidades de apoio ou reforzo de alumnos que presenten dificultades.

10. Medidas de atención á diversidade

Medidas de atención á diversidade

En colaboración co titor e Departamento de Orientación arbitraranse as medidas de atención á diversidade ou adaptacións curriculares que poida requirir o alumnado adulto “co fin de facilitar o seu desenvolvemento óptimo e, se é o caso, a adaptación do currículo establecido na etapa e módulo correspondente” (Orde do 24 de xuño de 2008, artigo 23º, 5c)

Así mesmo, “cando a avaliación continua posterior amose que a adscrición a un nivel ou módulo foi inadecuada, a persoa adulta deberá recibir medidas de atención á diversidade ou poderá optar por incorporarse ao módulo que lle corresponda polo seu nivel de coñecementos”.(ibid., artigo 19º, 6)

11. Concreción dos elementos transversais que se traballarán no curso que corresponda

Elementos transversais que se traballarán

● **Comprensión lectora.**

A práctica da lectura e afianzamento das estratexias de comprensión de diversos tipos de textos é consustancial ó desenvolvemento da materia e constituirá unha actividade cotiá do traballo de clase. Buscarase con isto promover o pracer pola lectura e a súa integración no ámbito dos seus intereses, ademais de afianzar a súa capacidade interpretativa e crítica e o seu coñecemento da tradición literaria.

● **Expresión oral e escrita.**

Constitúen obxectivos igualmente prioritarios na área de Lingua Castelá e Literatura todas aquelas estratexias conducentes a mellorar as capacidades expresivas tanto orais como escritas do alumnado dende unha perspectiva que favoreza a reflexión crítica e a progresiva capacidade de autocorrección das súas producións lingüísticas

- **Comunicación audiovisual.**

A comunicación audiovisual está vinculada a instrumentos de exposición e de recollida de información como pizarra dixital, internet, audicións de poemas e fragmentos literarios, etc. que deben integrarse na práctica docente cando a súa produtividade didáctica así o recomende, e no traballo do alumno como un elemento favorecedor da práctica de aprendizaxe

- **Tecnoloxías da información e da comunicación.**

O fomento das TIC xustifícase pola conveniencia de valerse de materiais en soporte dixital para a recollida de información e para a participación en proxectos sobre algún tema do curricul .

- **Emprendemento.**

Fomentaranse actividades que lles permitan ós alumnos consolidar o espírito emprendedor a partir de aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo e o sentido crítico.

- **Educación cívica e constitucional**

O Ámbito de Comunicación é moi relevante para fomentar comportamentos non sexistas, racistas ou xenófobos, así como os valores de liberdade, xustiza, igualdade e pluralismo, e a resolución pacífica de conflitos. Ditos valores pode ser obxecto de tratamento mediante a selección de textos que incidan positivamente sobre estas cuestións ou permitan o seu tratamento crítico, especialmente cando se trata de someter a xuízo textos literarios doutros períodos históricos. Por outra banda, a práctica do diálogo e do debate deberán promover as condutas respectuosas cara ós demais e a interiorización da liberdade de expresión como valor fundamental da convivencia democrática.

12. Actividades complementarias e extraescolares

Actividades complementarias e extraescolares
Non se contemplan

13. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora

Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación
A programación didáctica poderá revisarse ó remate de cada avaliación, no que se contrastarán os indicadores de logro establecidos no apartado 8 e se analizarán os resultados académicos obtidos no trimestre. Se na avaliación do proceso de ensino e da práctica docente ou na avaliación do resultados académicos se aprecia a necesidade de modificar a programación nalgún aspecto, precisará o visto bo do departamento e virá seguido da comunicación á xefatura de estudos.